

Gedragbeleid Paulusschool

Dit gedragbeleid is voor leerkrachten, ouders, leerlingen en medewerkers van de Paulusschool.

Op de Paulusschool proberen we een sfeer te creëren waarbij kinderen, ouders, leerkrachten en medewerkers zich veilig voelen. In het gedragbeleid omschrijven we hoe wij met elkaar omgaan op school. In dit gedragbeleid wordt achtereenvolgens aangegeven:

1. Schoolregels en klassenafspraken
2. Kanjertraining
3. Gewenst en ongewenst/grensoverschrijdend gedrag
4. Gedragsproblemen
5. Handelen bij pestgedrag
6. Stroomschema onveilige situaties
7. Gedragsspecialist

Team Paulusschool

Schooljaar 2026-2027

1. Schoolregels en klassenafspraken

Op de Paulusschool hanteren we schoolregels en klassenafspraken. De schoolregels gelden voor de hele school. In de klassen gelden aanvullende afspraken die de leerkracht(en) opstellen met de leerlingen. Dit zorgt voor structuur, duidelijkheid en veiligheid.

We gaan uit van de driehoek thuis – kind – school. We werken samen om kinderen veilig de ruimte te bieden om zich te kunnen ontwikkelen.

Schoolregels

Op school zijn de schoolregels van toepassing. Leerkrachten, leerlingen, medewerkers en ouders dienen hiervan op de hoogte te zijn. We hebben de volgende schoolregels opgesteld:

- Wij zijn Kanjers en laten dat zien in ons gedrag; We houden rekening met elkaar zodat het voor onszelf en alle anderen fijn is om op school te zijn.
- Je gaat netjes om met de spullen van school en van elkaar.
- Meesters en juffen spreek je aan met 'meester' of 'juf'.
- In de school doe je rustig.
- Wij maken bij binnenkomst en vertrek (oog)contact en groeten elkaar.

Op school hebben we ook een huishoudelijk reglement voor gebruik van het schoolplein en de algemene ruimtes.

Klassenafspraken

In iedere klas worden er gezamenlijke klassenafspraken gemaakt die de kinderen en leerkracht(en) onderteken wanneer ze het met de afspraken eens zijn. Deze afspraken worden gemaakt tijdens de lessen Kanjertraining die ondersteunen bij het vormen van de (werk)sfeer in de groep in de eerste weken.

2. Kanjertraining

Op de Paulusschool werken we sinds 2010 met de Kanjertraining van groep 1 tot en met groep 8. We spreken dezelfde taal en verwachten van leerkrachten, leerlingen, ouders en medewerkers dat ze op de hoogte zijn van waar de Kanjertraining voor staat. De Kanjertraining is een gedegen lesmethodiek voor burgerschap en het aanleren van sociale vaardigheden. Kanjertraining gaat over het bevorderen van onderling vertrouwen in groepen. Vertrouwen is de basis voor het creëren van rust in de klas. De Kanjertraining staat voor vertrouwen, rust, wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid. Er wordt geleerd hoe je met elkaar omgaat en op welke manier je in verschillende situaties kunt reageren. De Kanjertraining helpt keuzes te maken in gedrag. Groepsdynamiek en individueel gedrag dat hieraan bijdraagt, speelt hierbij een grote rol. Hieraan wordt veel aandacht besteed. De lessen van de Kanjertraining bestaan uit een jaarlijkse reeks lessen, passend bij de betreffende leeftijd van de groep. Minimaal 1 keer per jaar kunnen ouders een les Kanjertraining bijwonen in de klas(sen) van hun kind. Het streven is om 1 keer in de 3 à 4 jaar een ouderavond met ouders te verzorgen.

In alle groepen hangt de positieve afsprakenposter van de Kanjertraining met de volgende afspraken.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Doelen

Met de Kanjertraining willen we de volgende doelen bereiken. Deze doelen zijn gekoppeld aan de pijlers van de Paulusschool.

Enthousiasme

- Er ontstaat een positieve leer- en werkhouding
- Leerlingen durven te presteren

Zien en gezien worden

- Leerlingen durven zichzelf te zijn
- Leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- Leerlingen kunnen hun gevoelens onder woorden brengen

Verwondering

- Leerlingen leren van elkaars verschillen; bekend maakt bemind

Verbinding

- Leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- Er is respect voor alle mensen op school

Zelfstandigheid

- Leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen

KanjerVolg-en Adviesstelsysteem (KANVAS)

De Kanjervragenlijst is onderdeel van het KanjerVolg- en Advies Systeem (KanVAS). Dit systeem bevat een leerling vragenlijst (Kanjervragenlijst), een leerkrachtlijst, een sociogram en een sociale veiligheidslijst. Het systeem heeft als primair doel leerlingen beter te begrijpen, te begeleiden en te ondersteunen in hun sociaal functioneren in de klas.

Twee keer per jaar, in november en april, wordt de Kanjervragenlijst en leerkrachtlijst van het leerlingvolgsysteem van de Kanjertraining ingevuld. In november vullen de leerkrachten van de groepen 3 t/m 8 de leerkrachtvragenlijst per kind in. Vanaf groep 5 vullen de leerlingen ook zelf twee lijsten in, de leerling vragenlijst en de sociale veiligheidslijst.

Het sociogram moet vanaf groep 4 ingevuld worden. In april en november voor de groepen 5 t/m 8, in april ook voor de groepen 4.

Met leerlingen die bij de leerling vragenlijst opvallen op basis van de gestelde criteria in de leerkrachthandleiding, voert de leerkracht een gesprek en koppelt de uitslag daarvan (indien nodig) terug aan ouders en ib-ers. Van het gesprek maakt de leerkracht een verslag in ParnasSys. vragenlijst nog een keer in. vragenlijst nog een keer in.

Uitvallers zijn leerlingen die op één of meerdere onderdelen een rode score, of op twee of meerdere onderdelen een oranje score hebben. Dit zijn belangrijke zorgsignalen.

Met leerlingen die bij de leerkrachtvragenlijst uitvallen maakt de leerkracht een notitie in Parnassys. Daarin wordt genoteerd waar ze op uitvallen.

De resultaten van een klas zijn voldoende als het percentage zorgsignalen (de klassenzorgscore) kleiner of gelijk is aan 24 procent. Is dit hoger dan is dit tevens een zorgsignaal.

De Onderwijsinspectie gebruikt vanaf 1 augustus 2014 de Kanjervragenlijst voor het beoordelen van de sociale competenties van leerlingen.

3. Gewenst en ongewenst/grensoverschrijdend gedrag

Op de Paulusschool vinden we het belangrijk dat gewenst gedrag zoveel mogelijk beloond wordt. De leerkracht geeft het goede voorbeeld en treedt sturend en coachend op. Hierbij maken we gebruik van de vijf Kanjerregels en de schoolregels. We gaan zoveel mogelijk uit van het positieve en werken vanuit de wereld van vertrouwen.

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens besproken wat we verstaan onder gewenst gedrag en wat we van verschillende mensen verwachten. Daarna wordt beschreven wat we verstaan onder ongewenst/ grensoverschrijdend gedrag.

Gewenst gedrag

Bij het gewenste gedrag staan de vijf Kanjerregels en de schoolregels centraal.

De vijf Kanjerregels nemen we ook als uitgangspunt voor respectvol gedrag.

De leerkracht/ medewerkers van de school en de leerling t.o.v. van elkaar

- We behandelen elkaar respectvol. Hierbij maken we gebruik van de vijf Kanjerregels.
- We luisteren naar elkaar, zijn eerlijk en aardig voor elkaar.
- We praten op een positieve, rustige manier over elkaar.
- We staan met een open houding naar elkaar toe (onbevooroordeeld).
- We gaan netjes om met de spullen van elkaar.
- We doen wat we beloven.
- Problemen worden direct bespreekbaar gemaakt. Gevoelens worden besproken.
- De leerkracht motiveert de leerling. Geeft positieve en procesgerichte feedback.
- De leerkracht geeft de leerling ruimte om zich te ontwikkelen.
- De leerkracht heeft een voorbeeldfunctie in de manier waarop hij/ zij met kinderen omgaat. Bij ruzies tussen kinderen treedt de leerkracht sturend op.
- De leerkracht zorgt voor een goed pedagogisch klimaat, waarin een veilige omgeving en sfeer belangrijk is.
- De leerkracht begeleidt de leerlingen bij het spelen en werken in de groep.
- De leerkracht coacht de leerlingen in hun leerproces.
- De leerling spreekt meesters en juffen aan met 'meester' of 'juf'.

De leerling t.o.v. andere leerlingen

- De leerlingen luisteren naar elkaar en praten aardig over elkaar.
- De leerlingen houden rekening met elkaar en gaan respectvol met elkaar om. Hierbij maken we gebruik van de vijf Kanjerregels.
- De leerlingen doen wat ze beloven.
- De leerlingen helpen elkaar.
- De leerlingen helpen anderen zich aan de regels te houden.
- De leerlingen gaan netjes om met de spullen van zichzelf en van een ander.
- De leerlingen spelen op een prettige manier met andere kinderen en hebben oog voor de grenzen van een ander.
- De leerlingen praten om problemen te voorkomen of op te lossen. Als iemand zegt dat de leerling moet ophouden, houdt de leerling ook op.
- De leerlingen zijn eerlijk en te vertrouwen.

Kinderen kunnen buiten school ook te maken krijgen met ongewenst gedrag dat kan doorwerken binnen de school. Kinderen kunnen bijvoorbeeld te maken krijgen met pesten via sociale media. In de bovenbouw wordt daar preventief extra aandacht aan besteed. Ouders worden in de bovenbouw

gevraagd om sociale media (zoals snapchat, instagram en whatsapp) van hun kind(eren) thuis te bespreken.

Onze afspraken bij het gebruik van mobiele telefoons:

- Telefoons zijn niet zichtbaar of hoorbaar in de school.
- Telefoons worden tijdens schooltijd niet gebruikt.
- Smart watches mogen niet om naar school.
- School is niet verantwoordelijk voor beschadigingen of kwijtraken van telefoons.
- Mobiel niet mee op kamp. Tenzij anders besloten is.
- Mobiel niet mee op schoolreis.
- Bij gebruik in school volgt er inname en kan de telefoon na 15.00 opgehaald worden bij de leerkracht en volgt er een telefoontje naar ouders.

De leerkracht en ouders t.o.v. elkaar

- We zien elkaar als partners als het gaat om de ontwikkeling van de kinderen. Een goed onderling contact is daarbij belangrijk. We werken vanuit een oplossingsgerichte benadering.
- We hebben een open en eerlijke houding naar elkaar en vertrouwen elkaar.
- We tonen belangstelling voor elkaar.
- We luisteren naar elkaar, zijn open en aardig voor elkaar.
- We spreken op een positieve manier over elkaar en praten rustig met elkaar. We accepteren geen dreigende houding, zoals schelden en agressief/dreigend praten.
- We behandelen elkaar respectvol, begripvol en correct.
- Problemen worden bespreekbaar gemaakt.

De ouders en leerlingen t.o.v. elkaar

- We luisteren naar elkaar en zijn aardig voor elkaar.
- We spreken op een positieve manier met elkaar, zonder vooroordelen.
- We behandelen elkaar respectvol, begripvol en correct.
- We zijn zorgzaam en verantwoordelijk voor kinderen bij excursies, schoolreisjes e.d.
- We praten op een rustige manier met elkaar en hebben een open houding naar elkaar (onbevooroordeeld).
- We geven het goede voorbeeld.

De ouder t.o.v. andere ouders

- We luisteren naar elkaar en zijn aardig voor elkaar.
- We spreken respectvol over elkaars kind en opvoeding.
- We beseffen dat ouders eerstverantwoordelijk zijn voor hun eigen kind.
- We spreken positief over de ander en naar elkaar.
- We nemen zelf verantwoordelijkheid in het bespreekbaar maken van problemen.
- We geven het goede voorbeeld.

Ongewenst gedrag/ grensoverschrijdend gedrag:

Ongewenst/ grensoverschrijdend gedrag zijn (online) handelingen van een groep of van een individu die gericht zijn tegen een persoon die deze handelingen als bedreigend, vernederend of intimiderend ervaart. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag is dat gedrag dat niet in overeenstemming is met de grondslag en de visie/ missie van de school.

Grensoverschrijdend gedrag vraagt meer begeleiding. De veiligheid van leerlingen en/ of leerkracht komt hier in het geding. Het kan o.a. plaatsvinden op psychologisch, fysiek, materieel vlak. Bewust of onbewust.

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we, in willekeurige volgorde, o.a.

- pesten	- arrogantie
- uitsluiting	- respectloos omgaan met elkaar
- bedreiging	- roddelen
- intimideren	- schreeuwen, schelden
- agressie	- aanhoudend storend gedrag
- stelen, vernieling	- brutaliteit, grote mond, vloeken/ schelden
- discriminatie	- weglopen
- lichamelijk en/ of verbaal geweld	- liegen

Ouder(s)/ verzorger(s) die ongewenst/ grensoverschrijdend gedrag vertonen

- De leerkracht spreekt de ouder(s)/ verzorger(s) aan op het gedrag en vertelt dat dit gedrag niet gewenst is. Wijs de ouder(s)/ verzorger(s) op de afspraken.
- De leerkracht zal een afspraak maken met de ouder, zodat er op een rustig moment over gepraat kan worden.
- Als het niet lukt om rustig en respectvol met elkaar in gesprek te gaan, zal er een nieuwe afspraak met de directeur erbij plaatsvinden.
- Als dit ook niet tot het gewenste effect leidt, escaleert de directeur het naar het bestuur van de KSU.

4. Gedragsproblemen

Op de Paulusschool proberen we gedragsproblemen/ ongewenst gedrag zoveel mogelijk te voorkomen. Preventief werken, een positief klimaat scheppen, duidelijke grenzen stellen, gericht onderwijzen en ondersteunen van sociale vaardigheden en kinderen bij de situatie betrokken laten zijn, zijn hierbij uitgangspunten. We maken hierbij gebruik van de Kanjertraining.

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van belonen en straffen beschreven, het stappenplan als een leerling gedragsproblemen of ongewenst gedrag vertoont, wat je kunt doen bij kans op escalatie, maatregelen in en buiten de klas, leerling die gedragsproblemen of ongewenst gedrag blijft vertonen, conflictbeheersing, stappenplan grensoverschrijdend gedrag, en wat te doen bij schorsing of verwijdering en het beleid bij pestgedrag.

Uitgangspunten belonen en straffen

Wij wijzen het gedrag van het kind af, maar niet de persoon. Goed gedrag wordt beloond en ongewenst gedrag wordt afgekeurd. Het straffen/ belonen moet zin hebben/ moet een doel hebben. We geven daarom duidelijk aan waarom iets wel/ of niet gewenst is. Wij gaan ervan uit dat kinderen goede intenties hebben, maar een fout kunnen maken.

Contact ouders bij ongewenst gedrag

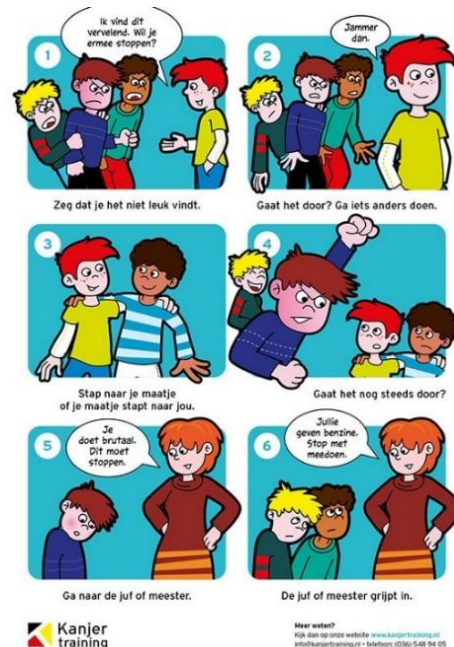
Wanneer een ouder op de hoogte gesteld moet worden van ongewenst gedrag doet de leerkracht dit persoonlijk of telefonisch en niet over de mail. Als de leerkracht met een oudercontact heeft gehad over ongewenst gedrag van een kind, zet de leerkracht een aantekening in Parnassys. We werken samen in de driehoek leerkracht – kind – ouders en zorgen er samen voor dat het kind gewenst gedrag laat zien op school.

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. In alle klassen (ook in de onderbouw) hangt een poster van de Kanjertraining met aan de groene kant het gedrag dat we willen zien. De “dit doen we wel” kant. Aan de rode kant het gedrag dat we niet willen zien. De “dit doen we niet” kant. We gaan ervanuit dat ieder kind aan de groene kant wil staan. Dat betekent dat je respectvol met elkaar om gaat. Jij voelt je prettig en je klasgenoten en de leerkracht ook.
2. Als een kind ongewenst gedrag vertoont vraag je hem/haar of hij/zij dat wil en of het zijn/haar bedoeling is. Als het daarna weer gebeurt krijgt het kind een tweede en eventueel derde waarschuwing. Blijft het kind ongewenst gedrag vertonen dan gaat het kind bij de derde waarschuwing met werk een dagdeel naar een andere klas.
3. Vervolgens volgt er een gesprek met het kind waarin het ongewenste gedrag duidelijk benoemd wordt en het effect hiervan op anderen. Dan wordt er nogmaals gevraagd of het de bedoeling was van het kind om dit gedrag te laten zien. Als een kind ‘nee’ zegt worden er afspraken gemaakt over hoe we verder gaan. Het kind komt de klas weer in als het zich aan de gemaakte klassenafspraken wil houden. Ouders worden op de hoogte gesteld als een kind in een andere klas heeft moeten werken. Een korte aantekening volgt in ParnasSys.
4. Na 2x de klas uit binnen vier weken wordt het incident besproken met IB-er en (eventueel) gedragspecialist kijkt mee in de klas. Ouders worden op de hoogte gesteld dat het kind wederom in een andere klas heeft gewerkt en uitgenodigd voor een gesprek.

5. Na 3x keer uit de klas gestuurd te zijn binnen 6 weken worden ouders uitgenodigd door de leerkracht voor een gesprek met aanwezigheid van IB en/of gedragsspecialist om met elkaar (ook met het kind) afspraken te maken voor hoe nu verder. Het kind zet daarvoor op papier wat er is gebeurd en wat er anders kan. Met ouders worden afspraken gemaakt en de school licht het gedragsbeleid toe en de vervolgstappen.
6. Als vervolg op stap 5 komen ouders (eventueel kind) binnen 2 tot 4 weken wederom op gesprek met leerkracht en IB en/of gedrag specialist om de tussenliggende periode te evalueren en eventueel bij te stellen.
7. Na 8 weken moet het grensoverschrijdende gedrag voorbij zijn. Er volgt een eindevaluatie met ouders, kind, leerkracht en IB en/of gedrag specialist.
8. A: Na deze cyclus wordt verwacht dat het gedrag is verbeterd.
B: Als de interventies niet geleid hebben tot verbetering wordt er een gedragsplan opgesteld. Dit wordt geschreven door leerkracht in samenwerking met IB en/of gedragsspecialist. Er kan overgegaan worden tot nabijheidstraining zoals de Kanjertraining vorm heeft gegeven als onderdeel van het gedragsplan. Wanneer er gekozen wordt voor de nabijheidstraining wordt dit gecommuniceerd naar het team en ouders van het kind.

Indien er sprake is van een zodanig gedrag dat daardoor de rust, orde, veiligheid of het onderwijsleerproces op school ernstig wordt verstoord kan het nodig zijn om bij deze leerling de **escalatieladder** toe te passen, zie hieronder. In dit geval kan zijn dat we niet alle hierbovengenoemde stappen hebben doorlopen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan: een houding van grove onverschilligheid (hetgeen zich kan uiten in wangedrag en/of overmatig veel verzuim); een (be)dreigende houding van een leerling naar een leerkracht of medewerker, een medeleerling of zichzelf, een (hulp)ouder of naar school toe.

Wanneer een leerling zoveel aandacht van de leerkracht of het team vraagt dat hierdoor het onderwijs aan andere leerlingen in het gedrang komt, kan schorsing en/of verwijdering volgen. Het KSU-protocol 'schorsing en verwijdering' gaat in werking. De directeur nodigt ouders uit voor een gesprek.

Wie welke taak of rol heeft in een schooljaar is te vinden op onze website onder het kopje team.

Schematische weergave van ons waarschuwingssysteem (beschreven in stappen 1 tot en met 3)

	
Waarschuwingssysteem KBS Paulus	
Groep 3 t/m 8	
Alle kinderen houden zich aan de afspraken in de klas. Wanneer dat niet lukt, worden de volgende stappen genomen.	
	Ik doe niet wat de leerkracht vraagt of houd me niet aan de afspraken. De leerkracht herhaalt wat er verwacht wordt.
	Ik houd me nog niet aan de afspraken. De leerkracht geeft een eerste waarschuwing . De leerkracht vertelt wat er van me verwacht wordt.
	Ik doe nog niet wat er van me verwacht wordt. De leerkracht geeft een tweede waarschuwing . Ik schuif mijn tafel uit mijn groepje. De leerkracht vraagt of het mijn bedoeling is a.d.h.v. de kanjerposter. We praten over hoe het wel goed kan gaan en ik word voorbereid welke stap volgt bij herhaling van ongewenst gedrag.
	Ik doe nog niet wat ik met de leerkracht heb afgesproken. De leerkracht geeft een derde waarschuwing . Ik neem mijn werk mee naar een andere klas. Ik en de ontvangende leerkracht weten hoe lang ik in de andere klas blijf.
	De leerkracht komt mij aan het eind van het dagdeel weer halen of ik mag na een afgesproken tijd weer terug de klas in. Ik praat over hoe het wel goed kan gaan. Dit kan ook na schooltijd gebeuren. Ik doe daarna weer mee in de klas. Mijn ouders worden na schooltijd op de hoogte gesteld door mijzelf en de leerkracht. Daarbij wordt aangegeven dat het op school is opgelost.

Escalatieladder

	WAT GEBEURT ER?	WAAR KAN HET TOE LEIDEN? WAT KAN IK DOEN?
Niet op te lossen	Ik word herhaaldelijk eerder opgehaald door mijn ouders.	Schorsing volgt.
Bijna niet op te lossen	Ik overtreed schoolregels met verbaal of fysiek geweld (voorbeeld: schelden, aan spullen van iemand anders zitten, liegen, spullen gooien) of ik ga niet naar de time-out plek als de leerkracht me hiernaartoe stuurt of doe dit op een manier dat anderen er last van hebben.*	Ik zit op de afgesproken time-out plek en word rustig. Mijn ouders worden na schooltijd gebeld. De leerkracht of ambulante collega belt ouders indien ik niet rustig word om mij z.s.m. binnen maximaal een halfuur op te halen. Ik zit op de afgesproken time-out plek totdat ik word opgehaald. Voordat ik terugkeer naar de klas moet er een reflectiegesprek plaatsvinden en kan ik te horen krijgen dat ik een herstelopdracht krijg. Als dit herhalend gebeurt, gaan we naar rood.
Samen op te lossen	Ik heb drie waarschuwingen en/of ik luister niet naar de leerkracht.	De leerkracht stuurt me naar de afgesproken time-out plek met werk waar ik tot rust kan komen. Ik loop hier zelfstandig heen zonder anderen te storen. Als ik me hierbij niet aan de afspraak houd, dan gaan we naar oranje. Als er meer dan 3 time-outs nodig zijn in een dagdeel, dan gaan we ook naar oranje.
Zelf op te lossen	Ik ben niet aan het werk. Ik praat door de klas. Ik luister niet naar de leerkracht.	De leerkracht spreekt me aan en volgt het waarschuwingssysteem.
Het gaat helemaal goed	Ik ben mijn werk aan het doen. Ik let op als de leerkracht uitlegt. Ik praat als ik mag praten van de leerkracht en doe dit op een rustige en respectvolle toon.	Ik ben goed bezig en ga lekker zo door!

* Het onderstaande stappenplan volgt indien de leerling niet zelf naar de time-out plek loopt is.

1. Laatste verzoek vanuit de leerkracht om zelf te gaan anders worden er twee collega's gehaald om de leerling naar de time-out plek te brengen.
2. Daarna voert de meest neutrale persoon het gesprek met de leerling
3. Deze persoon geeft korte boodschappen
4. Duidelijke boodschap dat we gaan vastpakken
5. Er volgen drie tellen
6. We grijpen fysiek in volgens de afspraak
7. Met de betrokken leerkrachten volgt een gesprek om de situatie intern na te spreken

Time-out plekken

Beneden: Leerling wordt in teamkamer gezet

Middenbouw: Leerling wordt in spreekkamer groep 3 gezet

Bovenbouw: Leerling wordt in werkplek kamer gezet

** Bij de oranje stap in de escalatieladder doorlopen we de volgende stappen:*

- De leerkracht deelt de situatie met minimaal 1 collega uit de groep van interne begeleiders, interne vertrouwenspersonen, managementteam.*
- De leerkracht legt het incident vast in ParnasSys*
- Indien het nodig is om de tijd te nemen, wordt die genomen. Zorgvuldigheid gaat voor snelheid.*

5. Handelen bij pestgedrag

Pesten valt onder grensoverschrijdend gedrag op de Paulusschool. Er is een verschil tussen plagen en pesten. Bij een plagerij hoeft je als leerkracht niet altijd in te grijpen. Bij pesten moet je als leerkracht wel direct ingrijpen.

De Kanjertraining gebruikt onderstaande afbeelding als uitleg.

Onder plagen verstaan we:

Een persoon zegt iets, een andere zegt iets terug en meestal is het dan afgelopen. De machtsverhouding is gelijk.

Het gebeurt incidenteel.

Plagen gebeurt meestal in het zicht van de leerkrachten.

Onder pesten verstaan we:

Het doelbewust systematisch uitoefenen van psychische en/ of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is zichzelf te verdedigen.

Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Het gebeurt meestal achter de rug van leerkrachten om.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester). Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, (waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep). Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

17/23 Kanjertraining

Wat doe je als het doorgaat? Als het gaat over pesten?

Ik vind dit vervelend. Wil je ermee stoppen?

Zeg dat het vervelend is.

Ge wat anders doen.

Ge naar je maatje.

Je doet brutaal, als moet stoppen.

Je geeft hem/haar een mesje.

Gaat het dan nog door?

Ca met je maatje naar de leerkracht.

Die spreekt kinderen die vervelend doen aan en maakt afspraken met ze.

Wie heeft dit ook wel eens meegemaakt?

18/23 Kanjertraining

Pesten

Pesten is op een oneerlijke manier steeds weer een ander onrecht aandoen (bijvoorbeeld slaan, uitscheiden, buitensluiten, spullen kapot maken). Dit kan ook online gebeuren.

Wie heeft een tip voor iemand die dat meemaakt?

17/21 Kanjertraining

Durf je te helpen bij ruzies en bij pesten?

Ik vind dit vervelend. Wil je ermee stoppen?

Hé Tanja, doe niet zo naar!

Mitchell zegt wat hij vervelend vindt.

Joost houdt Tanja tegen.

Een echte vriend probeert je te stoppen als je rare dingen doet.

Kom, laat Mitchell met rust.

Tanja luistert naar haar goede vriend.

Als iemand gemeen doet en je ziet dat de ander het niet leuk vindt, wat kun je dan doen? Kun je het laten zien?

Tijgerpetten

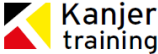
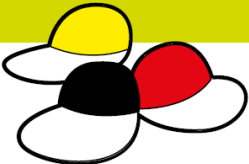
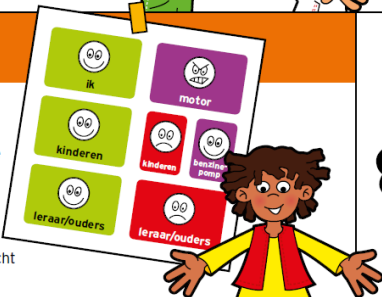
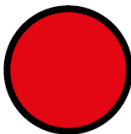
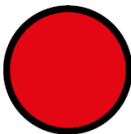
Je bent jezelf op verschillende manieren:

	+		=	te vertrouwen en stoer	=		
	+		=	te vertrouwen en humoristisch	=		
	+		=	te vertrouwen en rustig/vriendelijk	=		

De aanpak van de Kanjertraining werkt preventief tegen pesten. Als er in een klas toch gepest wordt, volgt de leerkracht de interventies zoals de Kanjertraining die suggereert. Hierbij worden ook de ouders betrokken en is er hulp voor de gepeste en de pester. De leerkracht gaat met de betrokken kinderen in gesprek wanneer ze er zelf niet uitkomen. Vragen die gesteld worden zijn o.a. "Wat is er volgens jou gebeurd? Hoe is dat voor jou? Wat zou je zelf kunnen doen?"

Leerkracht maakt notities van de gesprekken in ParnasSys.

Hieronder staat hoe wij situaties met kinderen bespreekbaar maken.

	Goedmaken Heb je een goed plan voor de toekomst, maak het dan weer goed met elkaar. 	
	Leren en reflecteren Met welke pet is er gereageerd? Had het ook anders gemoeten? 	
	Oplossingen bedenken Bedenk oplossingen waar jij je goed bij kan voelen en de ander ook. Pas als het niet lukt mag de mediator helpen. 	
	Luisteren, samenvatten en doorvragen - Om de beurt vertellen, de mediator verdeelt eerlijk de beurten. - Je herhaalt wat de ander zegt door te zeggen: Begrijp ik goed dat jij ... 	
	Regels vaststellen - We praten over problemen en niet over mensen - We willen eigenlijk geen ruzie en daarom zoeken we een oplossing. - We laten elkaar uitpraten - Komen we er niet goed uit, dan gaan we naar de leerkracht 	
	Mediatorplek - Is iedereen rustig genoeg? - Willen we allemaal een oplossing die goed is voor iedereen? - Gaan jullie akkoord met mij als mediator? 	

Tips voor het gepeste kind:

Geef op een nette manier je mening. Zeg: "Ik vind het niet prettig zoals je doet, zou je ermee willen stoppen?"

Houdt de pester niet op dan zeg je: "Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?"

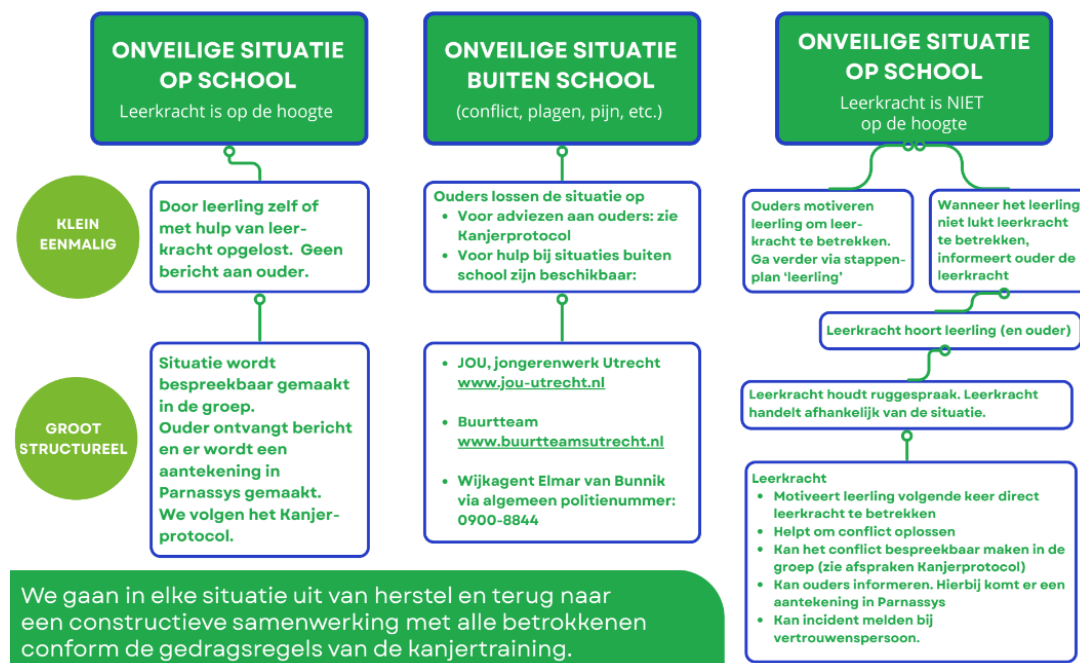
Gaat diegene toch door zeg je: "Dan niet. Zoek het uit!" Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) je doet als de witte pet. Ga door met de orde van de dag. Of loop bijvoorbeeld naar een vriendje/vriendinnetje en ga daarmee spelen.

Voer dit consequent uit. Op een gegeven moment vindt de pester het niet meer leuk. (Weide & Oudman & Vliek, 2009). Kinderen mogen altijd de hulp van een leerkracht vragen.

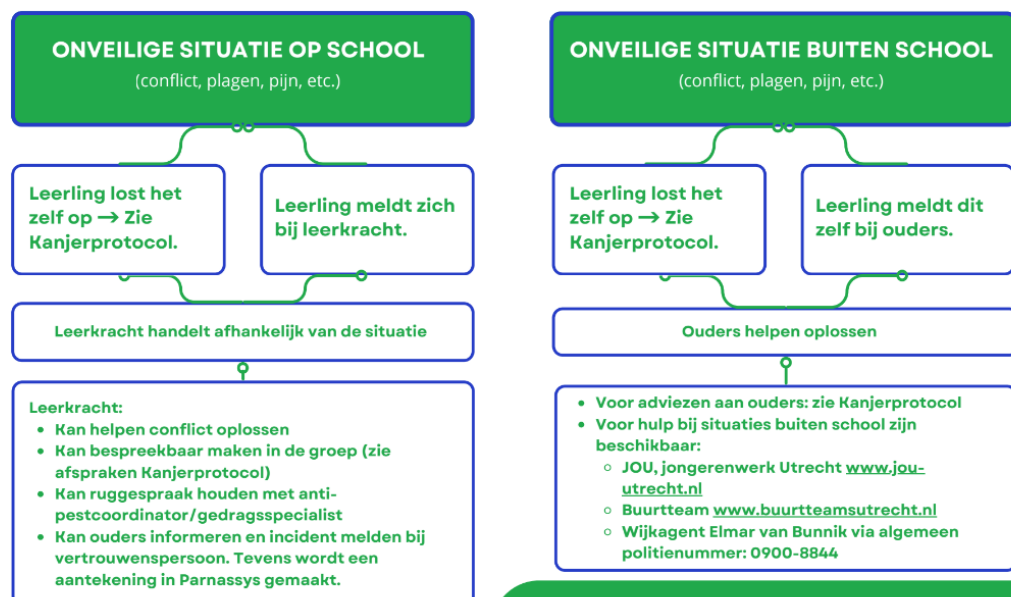
6. Stroomschema onveilige situaties

Dit hoofdstuk geeft schematisch weer welke stappen bij onveilige situatie wordt doorlopen zowel voor ouders als leerlingen.

Stroomschema voor ouders

Stroomschema voor leerlingen

We gaan in elke situatie uit van herstel en terug naar een constructieve samenwerking met alle betrokkenen conform de gedragsregels van de kanjertraining.

7. Gedragsspecialist

Dit hoofdstuk gaat over de rol van de gedragsspecialist en welke stappen er plaatsvinden als de gedragsspecialist bij een situatie betrokken wordt.

Wanneer wordt de gedragsspecialist ingeschakeld?

Eerst gaat de leerkracht zelf aan de slag. Bij onvoldoende resultaat schakelt de leerkracht de Interne Begeleider in. Indien gewenst kan de gedragsspecialist ook tijdens dit gesprek aanwezig zijn. De gedragsspecialist kan de leerkracht en/of leerling(en) begeleiden.

Welke hulp biedt de gedragsspecialist?

Er vindt een gesprek tussen gedragsspecialist en leerkracht (startgesprek) plaats. Indien mogelijk of indien nodig komt de gedragsspecialist in de klas kijken.

In overleg kijkt de gedragsspecialist samen met de leerkracht wat nodig is. De gedragsspecialist geeft tips en adviezen. Er wordt indien nodig een werkplan opgesteld.

Tijdens de uitvoering kan de gedragsspecialist om hulp gevraagd worden.

Na een afgesproken tijd volgt er een evaluatiegesprek met de leerkracht en de gedragsspecialist.

De gedragsspecialist heeft geregeld overleg met de Interne Begeleider over de ondersteuning van collega's m.b.t. gedrag van kinderen in de klas.

De gedragsspecialist vertelt minimaal 1 keer per jaar iets tijdens een teamvergadering en is minimaal 1 keer per jaar aanwezig in de verschillende bouwen tijdens een bouwvergadering.